

Sygn. akt VII U 1641/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2014 r. w Gdańsku

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 11 maja 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu A. K. prawo do emerytury od 1 marca 2013 r.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 1641/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił A. K. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, albowiem wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. nie legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków R. P., S. W. i H. K., na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach polegającej na konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 12.05.1975 r. 14.08.1978 r. (3 lata, 3 miesiące, 4 dni).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania ubezpieczonego, podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż za okres zatrudnienia

w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 12.05.1975 r. 14.08.1978 r. wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach a ze świadectwa pracy z dnia 07.02.1983 r. wynika, iż wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego.

Na rozprawie w dniu 2 kwietnia 2014r. wnioskodawca odstąpił od wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka żony – H. K. (k. 54) .

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony A. K. urodzony (...), w dniu 06 marca 2013r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych .

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 11 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach, z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa.

Wnioskodawca nie jest członkiem OFE.

W toku postępowania przed organem rentowym pozwany zaliczył ubezpieczonemu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny w wymiarze 29 lat, 6 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, oraz 14 lat, 5 miesięcy i 26 dni okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 1-3 plik akt ubezpieczeniowych, karta przebiegu zatrudnienia k. 61, decyzja ZUS z dnia 11.05.2013 r. k.62 akt ubezpieczeniowych

Wnioskodawca A. K. z zawodu jest ślusarzem. Był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Oddziale w O. w okresie od 12 maja 1975 r. do 14 sierpnia 1978 r., na stanowisku ślusarza remontowego. (...) Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się produkcją cegieł. Wnioskodawca pracował na wydziale przerobu wstępnego tj. przygotowania surowca do produkcji cegieł.

Wydział ten był wyposażony w koparki do podawania gliny , urządzenia do podawania tzw. dodatków schładzających, kołgnioty, do których podawana była taśmami glina a pod nimi znajdowały się sita. Glina przygniatana kołami była przesiewana przez sita. Stamtąd taśmociągiem przechodziła na tzw. walce pod którymi znajdowały się mieszadła do wyrobu masy, która następnie była przekazywana na produkcję.

Do obowiązków wnioskodawcy należało utrzymanie maszyn i urządzeń w ruchu oraz sprawowanie nadzoru nad urządzeniem do czasu zakończenia napraw i włączenia go do pracy a także czuwanie aby wszystkie stanowiska były obsadzone. W czasie nieobecności jakiegoś pracownika to wnioskodawca musiał wskazać osobę na zastępstwo. Do jego zadań należało także usuwanie drobnych usterek w czasie normalnej produkcji.

Na wydziale, w którym pracował wnioskodawca były dwa kołgnioty. W przypadku gdy np. pękła jedna taśma podajnika to wtedy wnioskodawca musiał wyłączyć urządzenie i tak zorganizować pracę aby produkcja szła na drugim kołgniocie. A po usunięciu awarii włączał naprawione urządzenie do normalnej produkcji. Bywały też sytuacje gdy do walca dostał się kamień co powodowało awaryjne wyłączenie bezpieczników, wówczas wnioskodawca musiał wymienić bezpieczniki i ponownie włączyć urządzenia do ruchu. W czasie pracy na wydziale przerobu wstępnego często łamały się mieszadła, wówczas wnioskodawca musiał wymienić łopatkę i uruchomić ponownie produkcję. W okresie zimowym często wyginał się czerpak koparki i wygarniacz . Także te urządzenia wnioskodawca naprawiał .

Taką pracę przy bieżącej naprawie i konserwacji urządzeń wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu.

W sytuacjach awaryjnych wnioskodawca obsługiwał koparkę - urządzenie, które jeździło po torach i wyposażone było w wieloczerpak do wygarniania gliny. Sporadycznie obsługiwał także koparkę „Białoruś”, która służyła do dodawania dodatków schładzających glinę.

Generalnie A. K. odpowiadał za jak najszybsze usunięcie awarii, żeby utrzymać produkcję, gdyż praca odbywała się w systemie akordowym. Otrzymywał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach.

A. K. był zatrudniony na stanowisko ślusarza remontowego także w innych zakładach pracy i wykonywał pracę analogiczną.

R. P. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Oddziale w O., w okresie od 02.04.1975 r. 30.06.1998 r., na stanowisku ślusarza remontowego, wykonywał taką samą pracę jak wnioskodawca A. K., pracował na innej zmianie niż wnioskodawca, za okres zatrudnienia ww. przedsiębiorstwie otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ma przyznane prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

S. W. był zatrudniony w (...) Oddział w O. w okresie od 26.08.1974r. do 30.06.1977 r., na stanowisku ślusarza remontowego, pracował na innej zmianie niż wnioskodawca, za ten okres zatrudnienia nie otrzymał świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach .

Dowód:

akta osobowe za okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w tym świadectwo pracy z dnia 14.08.1978 r.

akta sprawy w tym zeznania świadków R. P. k.55 wraz z nagraniem na płyci CD k. 57, zeznania świadka S. W. k. 55 wraz z nagraniem na płycie CD k. 57, zeznanie wnioskodawcy k.56 w związku z słuchaniem informacyjnym k. 53 wraz z nagraniem na płycie CD k. 57.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, aktach osobowych oraz dokumentacji z akt sprawy, której prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawą ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków R. P. i S. W., które zasługiwały na wiarę, albowiem były jasne, spójne, rzetelne i razem z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tworzyły zwartą i logiczną całość. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania wnioskodawcy A. K., które ocenił jako wiarygodne i zbieżne z zeznaniami świadków. Sąd na mocy art. 217 §3 kpc pominął dowód z zeznań świadka H. K. uznając, iż okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego A. K. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2, zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) z dniem 1 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 1 stycznia 2013r. aby uzyskać uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Podkreślić także należy, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV

(prace różne) pod poz. 25 wskazano bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, a w dziale V poz. 11 wskazano prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 29 lat, 6 miesięcy i 21 dni oraz okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 5 miesięcy i 26 dni, nie jest członkiem OFE.

Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego potwierdza w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych, iż wnioskodawca w okresie od 12.05.1975 r. 14.08.1978 r. będąc zatrudnionym w (...) Oddział w O. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Pozwany odmawiając zaliczenia spornego okresu od 12.05.1975 r. 14.08.1978 r. podnosił, iż wnioskodawca nie legitymuje się za ten okres pracy świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz, że był zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego.

Na początku rozważań wskazać należy, że świadectwo pracy, czy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej.

Dlatego też w ramach postępowania sądowego Sąd ocenia zarówno zasadność odmowy wydania przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, jak i zasadność umieszczenia w świadectwie pracy wzmianki, że pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1999 r., II UKN 619/98, OSNP 2000 Nr 11, poz. 439).

Ponadto przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą zatem wynikać jedynie z przepisów tego kodeksu, przy czym przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i następne k.p.c.) nie zawierają dodatkowych ograniczeń w stosunku do przepisów ogólnych regulujących postępowanie dowodowe (art. 235-309 k.p.c.). Powyższe oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 sierpnia 2006 r., I UK 27/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 235, z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNAPiUS 1996 Nr 16, poz. 239, z dnia 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 Nr 11, poz. 342 oraz z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 257).

Podkreślenia także wymaga, iż wykazy resortowe, mające za zadanie uszczegółowienie wykazu prac zawartego w rozporządzeniu Rady Ministrów, muszą być dostosowane do treści załącznika do wymienionego rozporządzenia. Mają charakter porządkujący, ale nie stanowią aktu normatywnego powszechnie obowiązującego, a więc ich treść nie jest wiążąca przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury. Gdy wymienione w nich stanowiska nie odpowiadają wykazowi prac ujętemu w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów, nie wywołują skutków przewidzianych w art. 32 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, niepubl.).

Wnioskodawca nie legitymuje się świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia w (...) Oddział w O. a posiada jedynie świadectwo pracy z dnia 14.08.1978 r., w którym zakład pracy wskazał, iż wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego. Jednakże całościowa analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, oparta w szczególności o zeznania świadków, zeznania wnioskodawcy i szczerkowe dokumenty z akt osobowych w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych potwierdza, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace remontowe urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Zakres tych prac, w spornym okresie, był związany z produkcją wyrobów ceramicznych. Taką pracę ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Okoliczności te zostały wykazane dokumentami z akt osobowych w tym w szczególności świadectwem pracy z dnia 14.08.1978 r. a także uszczegółowione zeznaniami świadków R. P. i S. W. a także zeznaniami samego wnioskodawcy.

Świadkowie powołani w sprawie byli współpracownikami wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia, pracowali w tym samym zakładzie pracy, na tożsamym co wnioskodawca stanowisku ślusarza remontowego, a to uzasadnia ich wiedzę co charakteru pracy, zakresu obowiązków i charakteru wykonywanego zatrudnienia przez A. K.. Godzi się w tym miejscu przypomnieć, praca wnioskodawcy polegała na konserwacji, remontach i naprawach agregatów i urządzeń znajdujących się na wydziale przerobu wstępnego tj. przygotowania surowca do produkcji cegieł. Ubezpieczony był obok świadków jednym z kilku zatrudnionych tam ślusarzy remontowych. Sama nazwa stanowiska ślusarz remontowy co do zasady nie odpowiada zakresowi zadań, które wykonywał wnioskodawca, jednakże była ona tożsama z zawodem wyuczonym.

Co należy podkreślić także w późniejszym okresie zawodowym stanowisko zajmowane przez wnioskodawcę było określane jako ślusarz remontowy, czy remontowo-montażowy, a pozwany okresy te zaliczył do pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu celowym jest wskazanie, iż świadkowi R. P. zakład pracy wystawił świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, odnośnie okresu zatrudnienia na stanowisku ślusarza remontowego a to spowodowało uzyskanie przez niego prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Biorąc pod uwagę, powyższe w ocenie Sądu ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ w dniu 18 stycznia 2013 r. ukończył 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze, co najmniej 25 lat, nie jest członkiem OFE. Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wykazał, iż wnioskodawca legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w wobec doliczenia do zaliczonego przez ZUS okresu 14 lat, 5 miesięcy i 26 dni okresu zatrudnienia w (...) Oddział w O. od 12.05.1975 r. 14.08.1978 r. (3 lata, 3 miesiące, 4 dni).

Uwzględnienie, ww. okresu pracy, wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzje organu rentowego z dnia 11.05.2013r.. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 marca 2013 r., mając na uwadze fakt, iż ubezpieczony w dniu 18.01.2013 r. ukończył 60 rok życia a w dniu 06 marca 2013 r. złożył wniosek o przyznanie wnioskowanego świadczenia oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którą świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Elżbieta Zabrocka